

Til Det kongelige Finansdepartement

Høringsuttalelse - Evaluering av de etiske retningslinjene for Statens Pensjonsfond - Utland

Det teologiske Menighetsfakultet (MF) har i brev datert den 18. juni 2008, mottatt høringsnotatet vedrørende evaluering av de etiske retningslinjene for Statens Pensjonsfond – Utland. MF vil gi følgende kommentarer:

Generelt

Notatet bærer preg av et høyt ambisjonsnivå. Målsettingen er at Statens pensjonsfond skal være ”verdens best forvaltede fond” (s. 5). De etiske overveielser som gjøres i notatet, er gjennomgående preget av gode prinsipper og et høyt refleksjonsnivå. MF vil understreke betydningen av etisk bevisstgjøring på områder som angår næringsliv og finansiell forvaltning. De etiske retningslinjene for fondet bygger på to grunnleggende etiske forpliktelser (s.11): 1. å sørge for en god langsiktig avkastning, 2. å unngå investeringer som utgjør en uakseptabel risiko for at fondet medvirker til nærmere angitte grove eller alvorlige etiske brudd. Dette er prinsipper som innebærer at både konsekvens- og pliktetiske vurderinger må trekkes inn, slik det eksplisitt skjer flere ganger i høringsnotatet.

Hovedinntrykket er at de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond bygger på et solid fundament. Likevel er det betimelig, som høringsnotatet legger opp til, at det nå vurderes om disse retningslinjene ytterligere kan forbedres. MF vil derfor kommentere noen av de vurderinger og forbedringsforslag som fremmes i departementets høringsnotat.

Eierskapsutøvelse

Sentrale satsingsområder i utøvelsen av eierrettigheter er god selskapsstyring, barns rettigheter og helse, samt selskapers myndighetskontakt relatert til langsiktige miljøproblemer (s.13). MF vil gi sin klare støtte til disse satsingsområdene og særlig understreke viktigheten av å bekjempe barnarbeid og å hindre uheldige konsekvenser av klimaendringer. Det er også viktig at kampen mot korrupsjon styrkes. MF støtter også tanken om større klargjøring av kriterier for når eierskapsarbeidet ikke lykkes og hva som så skal skje (s.27).

Utelukkelse

Notatet beskriver prosedyrene for utelukkelse av selskaper gjennom filtrering og uttrekk (s.15-17). Dette er uttrykk for en god praksis, men MF støtter departementets vurdering av at Etikkrådet får flere virkemidler ut over tilråding om utelukkelse (s.23). Det kan være verdifullt med informasjon om forbedringspotensial i selskaper selv om de ikke handler så grovt etisk sett at de blir utelukket.

Notatet viser til at det i den offentlige debatten har vært foreslått å vurdere flere uttrekkskriterier, for eksempel produksjon av tobakk, pornografi og pengespill (s.23). MF vil støtte tanken om en slik utvidelse av kriteriene, især dersom Etikkrådets virkemidler blir utvidet.

MF vil også understreke at problemet med ”skatteparadiser” (s.24) bør vies mer oppmerksomhet i eierskapsarbeidet.

Når det gjelder spørsmålet om medvirkning (s.25), vil MF understreke at det avgjørende er vurderingen av graden av sannsynlighet for en positiv endring.

Virkemidlene

Fondets to virkemidler i dag er eierskapsutøvelse og utelukkelse av selskaper fra porteføljen (s. 11). Dette er gode virkemidler, som blir begrunnet godt i notatet. MF støtter likevel tanken om et bedre samarbeid mellom Norges Bank og Etikkrådet for å optimalisere samspillet mellom de to virkemidlene (s.29). Konsekvensen av et slikt nærmere samarbeid vil være en viss omorganisering av arbeidet.

MF mener ellers at notatet burde ha drøftet muligheten for å la NGOer delta i vurderingen av selskapene som det skal investeres i.

Positiv utvelgelse

Notatet drøfter muligheten for å utvide den nåværende strategi med negativ seleksjon med positiv utvelgelse. MF ser at det er knyttet problemer til en slik omlegging, fordi det er vanskeligere å finne eksakte kriterier for positiv seleksjon. MF vil likevel peke på muligheten for å skille ut en del av fondet til øremerkede investeringsformål innenfor områder som miljøteknologi eller i utviklingsland (s.31).

Konklusjon

Notatet viser at departementet har lagt til rette for et seriøst arbeid med de etiske retningslinjene for et fond som i kraft av sin størrelse har stor betydning for landet vårt, både i nåtid og framtid. Dette arbeidet vil også kunne bidra til å heve standarden for fondsforvaltning internasjonalt.

Med vennlig hilsen for
DET TEOLOGISKE MENIGHETSFAKULTET

Vidar L.Haanes
Rektor
Det teologiske Menighetsfakultet